

РЕЦЕНЗІЯ на монографію Власова Володимира Івановича «Глобалістика: історія, теорія»

Користін О. Є.

Глобальні проблеми в розвитку людства в сучасну епоху набувають значного міждержавного значення й виходять за межі інтересів окремих соціальних груп, народів і країн. Від віднаходження адекватних до викликів новітнього часу моделей розв'язання проблем управління процесами глобалізації, вибору стратегії глобального управління, застосування відповідного теоретичного й практичного інструментарію, від розробки засобів, методів у кінцевому підсумку залежить збереження сучасної цивілізації.

Феномен глобалізації є, безумовно, одним з найбільш поширених і водночас найбільш дискусійних напрямів в універсумі сучасних гуманітарних наук у всіх сферах їх існування й концептуального розвитку. Глобалізація – процес суперечливий. Процес, довкола якого вирують пристрасті, де вступають у, часто, антитетичну взаємодію різноспрямовані наукові тлумачення, де конфліктують, згідно з діалогічно-сократівським тяжінням людини до віднайдення Істини, протилежні теоретико-прагматичні позиції. Такі дискусії й такі концептуальні зіткнення ідей, теоретико-методологічних спрямувань і дискурсів, на наше переконання, лише сприяють віднайденню Істини, спонукають до пошуку духовного й інтелектуального поступу людини й людства.

Вагомою константою буття сучасного світу, світу глобалізованих домінант прогресу й науково-технічного поступу є поглиблення суперечностей між загостренням глобальних проблем і здатністю людства їх вирішити. Глобалізація сприяє поступовому перетворенню світового простору в єдиний політичний та економічний обшир, з безперешкодним переміщенням товарів, послуг і капіталу. Результатом всесвітньої глобалізації є формування єдиної міжнародно-правової, економічної й культурної комплексної системи.

Від часу перших доповідей Римському клубу, що поклали початок формуванню теорії глобалістики, цей науковий напрям не став, у повному розумінні, обґрунтовано-академічним явищем. Категоріально-понятійний апарат, що відбиває загальні тенденції глобалізації, повинен бути ретельніше дослідженим, оскільки перспективність розвитку глобалізаційних тенденцій потребує всебічного аналізу. Позитивним і негативним моментам, пов'язаним з вивченням процесів глобалізації, присвячена значна кількість публікацій, їх обговорення стало предметом багатьох конференцій, семінарів, симпозіумів, зустрічей різного формату та рівня.

Рецензована монографія В.І. Власова висвітлює феномен глобалістики як міждисциплінарну галузь наукових досліджень, визначаючи її основні проблеми й аналізуючи провідні тенденції сучасного розвитку світу. Останнім часом в окремих галузях вітчизняних наукових досліджень активізувалася робота в цьому напрямку, але, на жаль, на сьогодні її результати поки що не можуть змагатися або й бути порівняними з дослідженнями зарубіжних вчених. Монографію В.І. Власова «Глобалістика: історія, теорія» цілком можна віднести до перших ґрунтовних праць в Україні, де на серйозному теоретико-методологічному рівні досліджується еволюційний підхід у глобалістиці.

У рецензованій праці вченого розглядаються актуальні процеси, явища й проблеми глобалізації в її історичному аспекті. Представлені та проаналізовані оригінальні погляди світових і вітчизняних авторів-глобалістів на деякі питання методології, теорії і практики сучасної

глобалістики. На основі аналізу широкого масиву історичних і сучасних наукових джерел, реальних політичних процесів розкриваються актуальні проблеми, можливості й перспективи глобалізації. Монографія В.І. Власова не лише пропонує шляхи розв'язання актуальних проблем глобалізації, а й відкриває широкий простір для фахових дискусій, тим самим виконуючи основне призначення будь-якого наукового твору чи явища – сприяти відкриттю й запровадженню в реалії буття нового знання, нових науково обґрунтованих і достовірних результатів дослідницького пошуку.

Вивчення структури й змісту монографії засвідчує: це – значне наукове дослідження у сфері осмислення проблематики, пов'язаної з вивченням глобалізації, глобальних процесів, тенденцій і викликів, що перебувають сьогодні в центрі уваги наукової спільноти. Автор подає незаангажовано-об'єктивний і різнобічний аналіз явищ, розглядаючи як позитивні, так і негативні аспекти глобалізації. Вчений знайомить читача з новітніми дослідженнями, присвяченими глобалізації, ретельно вивчає полярність існуючих думок і ціннісно-сміслових парадигм. У монографії В.І. Власова розкриваються поняття, концепції та організаційно-політичні форми альтерглобалізму, з'ясовуються іманентні особливості, а також схожі та відмінні риси антиглобалістських і альтерглобалістських рухів.

У рецензованій праці наголошується, що ідеї-рекомендації ООН з глобального переходу до сталого розвитку повинні перетворитися на реальні політичні норми буття кожної держави та інших суб'єктів світової політики, що сприятимуть переходу від управління синхронно-кооперативним рухом до нової моделі розвитку всієї цивілізації. Ця модель глобального розвитку, як важливу складову, включає перехід до багатополюсного й справедливого геополітичного світобудову. Геополітика, що орієнтується на цілі сталого розвитку в умовах глобалізації, вимагає узгоджених зусиль всього світового співтовариства й дедалі більше здобуває статус і функції глобальної геополітики.

У монографії «Глобалістика: історія, теорія» репрезентовано дослідження як прикладного, так і фундаментального характеру. Це, безперечно, значно розширює потенційне коло її читачів. Маємо відзначити логічну, добре продуману архітектуру праці. Кожен з розділів має чітку й містку назву, що відображає концептуальну сутність розділу.

Підсумовуючи наші міркування, зазначимо, що монографія В.І. Власова «Глобалістика: історія, теорія» має всі підстави для того, щоби стати суттєвою базою для подальших досліджень у соціально-гуманітарних і правових дискурсах вивчення проблемно-тематичного поля глобалізації, є добрим орієнтиром для розробки новітніх трансдискурсивних і трансдисциплінарних теорій, де на належному рівні осмислюватимуться економічна, екологічна, соціальна, політична (геополітична), інформаційна глобалістика, правові системи національних держав. Ця наукова праця є фундаментальним дослідженням процесів глобалізації, які визначають природу та окреслюють аксіологічні пріоритети й вектори руху сучасного світу, що від них залежить подальший хід національно-державного та загальноцивілізаційного суспільно-політичного розвитку.

Користін О.Є.,

доктор юридичних наук, професор,
ректор Одеського державного
університету внутрішніх справ

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС